

กระทู้ถามที่ ๐๐๒ ร.

๒)

วุฒิสภา

๕ มกราคม ๒๕๔๑

เรื่อง นโยบาย แผนงานและวิธีการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเกษตรรายย่อยในพื้นที่ชนบท
ครบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้
ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐
ใน ส่วนที่ ๒ นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ข้อ ๒.๒.๑ และ ๒.๒.๒ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนา
เกษตรรายย่อย มีสาระโดยสรุป คือ จะดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรให้สอดคล้อง
กับความต้องการของตลาดโลก ขยายโอกาสทางการลงทุนให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกรและ
ภาคเอกชน ส่งเสริมและฟื้นฟูระบบการผลิตการเกษตรที่เน้นใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและ
มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ตามแนวพระราชดำริว่าด้วยทฤษฎีใหม่ เพิ่มขีด
ความสามารถให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ โดยการสนับสนุนกระบวนการถ่ายทอด
ความรู้วิชาการเพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้แก่ชุมชนในชนบท และ ฯลฯ

ในประเด็นดังกล่าว คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาในญัตติ
“แนวทางการพัฒนาเกษตรรายย่อยในพื้นที่ชนบท” และวุฒิสภาได้นำข้อสรุปจากการศึกษาเสนอรัฐบาล
เพื่อพิจารณาดำเนินการ ข้อสรุปจากการศึกษาในญัตติดังกล่าวได้ระบุชี้ถึงสาเหตุแห่งปัญหากรรม
ตัวอย่างของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานในทุกภูมิภาค ทิศทาง
การพัฒนาที่เหมาะสมและถูกต้อง และมีมาตรการต่างๆ ที่นำเสนอไว้ว่าเป็นรูปธรรมและครบถ้วน
ครอบคลุมตั้งแต่มาตรการด้านนโยบาย ด้านกฎหมาย และด้านงบประมาณ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
และการพัฒนาวิธีการทำงานของหน่วยงานราชการ การสนับสนุนเกษตรกรและกลุ่มของเกษตรกร
ในทุกระดับ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในภาคเอกชน ทั้งที่เป็นเอกชนด้านการพัฒนาสังคม
และเอกชนด้านธุรกิจ

สถานการณ์ปัจจุบัน วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อคนไทยทุกกลุ่ม และรัฐบาล
ได้ดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อแก้ไขปัญหาสถาบันทางการเงิน เร่งส่งเสริมอุตสาหกรรมและการส่งออก
เพื่อกอบกู้เศรษฐกิจของชาติ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่จำเป็น แต่กระนั้นก็ตามการแก้ปัญหา
เฉพาะหน้าเพียงอย่างเดียวไม่อาจจะนำประเทศชาติฝ่าวิกฤติ สร้างเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

บริหารสินทรัพย์
ที่ ๒๐ ปีที่ ๒
พระราชกำหนด
กาคม ๒๕๔๑

๔๑

ได้หากละเลยการวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาว ซึ่งรัฐบาลได้แสดงให้เห็นไว้ในนโยบายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลได้ดำเนินการวางแผนการพัฒนาเกษตรรายย่อยในชนบทระยะยาว ตามนโยบายที่แถลงไว้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีวิธีดำเนินการในทางปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยเกิดความมั่นใจในแผนงานและการดำเนินงานตามนโยบายที่แถลงไว้ ขอทราบรายละเอียด

๓. การนำนโยบายและแผนงานของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติที่ผ่านมาหลายครั้งไม่สามารถดำเนินการตามแผนและเป้าหมายได้ เพราะระบบและวิธีการทำงานของหน่วยงานของรัฐบาลล่าช้า รัฐบาลจะมีมาตรการในทางปฏิบัติอย่างไรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเช่นนี้ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วิบูลย์ เข็มเฉลิม

สมาชิกวุฒิสภา

เล่ม

รัฐม
อุคค
แผน
ของ

นโย
การ
ราย

มา
พ.ศ
สน
เศร
ด้
เป็น
กับ
เป็น
แล

๕๐
ใน
๕๐

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๐๒ ร.

ของ นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม สมาชิกวุฒิสภา

เรื่อง นโยบาย แผนงานและวิธีการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเกษตรรายย่อยในพื้นที่ชนบท

ข้าพเจ้า นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายปองพล อดิเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง นโยบาย แผนงานและวิธีการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเกษตรรายย่อยในพื้นที่ชนบท ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑

ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๐ ในส่วนที่ ๒ นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ข้อ ๒.๒.๑ การปรับโครงสร้างด้านการเกษตร และข้อ ๒.๒.๒ การปรับโครงสร้างด้านอุตสาหกรรมนั้น รัฐบาลขอเรียนว่าได้ดำเนินการวางแผนการพัฒนาเกษตรรายย่อยในชนบทระยะยาว ดังนี้

๑. ในส่วนของธนาคารออมสิน ธนาคารออมสินได้รับโอนงานกองทุนพัฒนาชนบท (กพช.) มาจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๘ มาดำเนินการภายใต้ชื่อ โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบท (สพช.) มีภารกิจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองและพัฒนาตนเองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตใจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน โดยเริ่มจากการพัฒนาท้องถิ่นแล้วสานต่อขึ้นมาเป็นลำดับจนถึงระดับชาติ ด้วยการยึดถือบทบาทของชุมชนเป็นแกนหลัก ธนาคาร ฯ เป็นผู้เข้าไปร่วมสนับสนุนโดยการใช้สินเชื่อเพื่อเป็นกลไกนำไปสู่การพัฒนา รวมทั้งการร่วมมือประสานงานกับบุคคลและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนทั้งสิ้น ๑,๕๖๔ ล้านบาท เป็นงบประมาณที่โอนมาจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๕๖๔ ล้านบาท และธนาคารออมสินจัดสรรงบประมาณสมทบ ๑,๐๐๐ ล้านบาท

ปัจจุบันมีองค์กรชุมชนสมัครเป็นสมาชิก สพช. จำนวน ๒,๕๕๕ องค์กร จำนวนสมาชิก ๔๔๐,๒๘๗ คน ธนาคารออมสินได้อนุมัติสินเชื่อในส่วนของเงินกองทุนพัฒนาชนบท (กพช.) ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๗ ต่อปี ให้แก่องค์กรชุมชนที่เป็นสมาชิกจำนวน ๑,๕๕๑ องค์กร เป็นเงิน ๕๑๗.๒ ล้านบาท มีผู้ได้รับประโยชน์ ๒๓๕,๐๗๕ คน และในส่วนของเงินออมสินพัฒนาชนบท

อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๐ - ๑๒ ต่อปี จำนวน ๘๘๐ องค์กร เป็นเงิน ๒๖๖ ล้านบาท มีผู้ได้รับประโยชน์ ๑๐,๓๔๗ คน ทำให้ชุมชนในชนบทลดต้นทุนการผลิตลง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ธนาคารออมสินยังมุ่งเน้นด้านการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มหรือองค์กรชุมชนโดยผ่านกระบวนการฝึกอบรม สัมมนา ติดตามและประเมินผล ควบคู่ไปกับการปล่อยสินเชื่อ ซึ่งได้จัดฝึกอบรมสัมมนาผู้นำและคณะกรรมการองค์กรชุมชน ในหลักสูตรการบริหารและการจัดการกลุ่มไปแล้ว ๒๑ รุ่น จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๑,๓๘๖ คน

สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทที่ธนาคารออมสินอนุมัติให้แก่องค์กรชุมชนที่กล่าวข้างต้น เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร กลุ่มอาชีพ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ ๖๕ จังหวัด ๔๗๕ อำเภอ ๑,๐๓๘ ตำบล ๑,๓๗๒ หมู่บ้าน

๒. ในส่วนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในชนบท ดังต่อไปนี้

๒.๑ ขยายบริการสินเชื่อการเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ธ.ก.ส. สามารถขยายบริการสินเชื่อการเกษตรด้านต่างๆ ในอัตราที่เพิ่มขึ้น และเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของภูมิภาคและชนบทเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

๒.๒ แผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร โดยร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการดำเนินงานสินเชื่อตามแผน เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตพืชที่มีปัญหาด้านราคา ไปสู่กิจกรรมอื่นที่ได้รับผลตอบแทนสูงกว่า

๒.๓ ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและการแปรรูปพืชผลเกษตรเพื่อให้เกษตรกรได้พัฒนาอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคง และเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในผลผลิต

๒.๔ ส่งเสริมและฟื้นฟูระบบการผลิตการเกษตรที่เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และมีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

๒.๕ สนับสนุนให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความสามารถในการดำเนินงานด้านเกษตรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖ สนับสนุนให้เกษตรกรได้รับราคาสินค้าเกษตรที่มีเสถียรภาพและเป็นธรรมเพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น

๒.๗ ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การปฏิรูปที่ดินในรูปของกองทุนที่ดิน

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ และได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยปรับปรุง

บาท มีผู้ได้รับ
ชีวิตที่ดีขึ้น
ชุมชนโดยผ่าน
ได้จัดฝึกอบรม
ไปแล้ว ๒๑ รุ่น

างต้น เช่น
กลุ่มพื้นที่ ๖๕

แผนปฏิบัติการ

การขยาย
ของภูมิภาค

กระทรวงเกษตร
ราคา ไปสู่

ให้เกษตรกร

ได้อย่างยั่งยืน

เกษตรกร

ประสิทธิภาพ

กรมเพื่อเพิ่ม

กรมในช่วง

โดยปรับปรุง

ตามที่คณะกรรมการพิจารณาข้อเรียกร้องเครือข่ายเกษตรกรทางเลือก (กลุ่มที่ ๖) ซึ่งคณะรัฐมนตรี
ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เห็นชอบในแนวทางการปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตร
และสหกรณ์ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ทั้งนี้ โดยเน้นกลุ่มเกษตรกรรายย่อย และแรงงาน
รับจ้างภาคเกษตร เป็นกลุ่มเป้าหมายกลุ่มแรกที่จะได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
ทางการเกษตรอย่างยั่งยืน โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพิ่มเติมที่สำคัญ คือ

๑. การส่งเสริมระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ส่งเสริมให้นำระบบเกษตรกรรมยั่งยืนรูปแบบต่างๆ มาใช้เป็นกิจกรรมหนึ่งในการปรับโครงสร้าง
การเกษตร และนำมาใช้ฟื้นฟูสภาพพื้นที่ดินที่เสื่อมโทรม โดยการให้ความรู้ ฝึกอบรมและสนับสนุน
ด้านเงินทุน ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอกับการยังชีพอย่างต่อเนื่อง
เป็นการลดปัญหาการละทิ้งที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินนอกภาคเกษตรกรรมในพื้นที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พื้นที่ที่มีการชะล้างพังทลายของดินไม่ต่ำกว่าปีละ ๑ ล้านไร่
- (๒) พื้นที่ที่มีปัญหาดินเค็ม ดินเปรี้ยว ดินขาดอินทรีย์วัตถุ ไม่ต่ำกว่าปีละ ๑ ล้านไร่
- (๓) พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน พื้นที่นาทุ่งร้าง และพื้นที่ผ่านการทำเหมืองแร่แล้วปีละ ๒ ล้านไร่
- (๔) พื้นที่อื่นๆ ที่เกษตรกรต้องการปรับโครงสร้างมาเป็นเกษตรกรรมยั่งยืนปีละ ๑ ล้านไร่

๒. การสร้างโอกาสให้แก่เกษตรกรยากจนในชนบท

สร้างโอกาสให้แก่เกษตรกรยากจนจำนวน ๘ ล้านคน ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่จะต้อง
ดำรงชีวิตอยู่ในชนบทได้อย่างมั่นคง โดยการสนับสนุนเกษตรกร องค์กรชุมชน องค์กรเกษตรกร และ
สถาบันเกษตรกร ประกอบอาชีพด้วยระบบเกษตรกรรมแบบยั่งยืน ทั้งนี้ รัฐจะให้การสนับสนุนด้านความรู้
การฝึกอบรม เงินทุน บัณฑิตพื้นฐาน ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาการผลิต การแปรรูป
และการตลาด รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรที่กลมกลืนกับธรรมชาติ
โดยคำนึงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และความหลากหลายทางชีวภาพ

สำหรับในส่วนของกระทรวงอุตสาหกรรมนั้นก็มีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบโดยตรงต่อการ
ดำเนินการปรับโครงสร้างด้านอุตสาหกรรม นโยบายดังกล่าวมีเป้าประสงค์ที่เน้นการวางรากฐานเพื่อ
เสริมความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันไปพร้อมๆ กับการเสริมสร้าง
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งการกำหนดมาตรการแผนงานและโครงการต่างๆ เพื่อรองรับนโยบายดังกล่าวนั้น
รัฐบาลโดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้เน้นให้ความสำคัญกับคนไทยทุกกลุ่ม ซึ่งรวมถึงเกษตรกรรายย่อย
ในพื้นที่ชนบทด้วย โดยได้จัดทำแผนงานที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรายย่อย ๒ แผนงาน คือ

๑) แผนงานบ่มเพาะและเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม ในภูมิภาคและชนบท

๒) แผนงานสนับสนุนการกระจายและเคลื่อนย้ายหน่วยผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้นสู่ภูมิภาคและชนบท

คำตอบข้อ ๒

สำหรับวิธีดำเนินการในทางปฏิบัติของรัฐบาลเพื่อที่จะให้เกษตรกรรายย่อยเกิดความมั่นใจในแผนงานและการดำเนินงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ นั้น รัฐบาลขอเรียนว่า รัฐบาลโดยกระทรวงการคลัง ได้กำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการตามแผนการปฏิบัติการดังปรากฏรายละเอียดของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ดังนี้

๒๕๕๑

มกราคม

ภาคและ

หน้าใจใน

การคลัง

เลขที่

แผนปฏิบัติการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
ปีงบประมาณ ๒๕๕๑

นโยบายระยะปานกลาง : การปรับโครงสร้างและพัฒนาสังคม - การปรับโครงสร้างด้านการเกษตร

แผนปฏิบัติการและวัตถุประสงค์	มาตรการดำเนินงานตามแผน	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		ไตรมาส				
		๑ ต.ค.-ธ.ค.	๒ ม.ค.-มี.ค.	๓ เม.ย.-มิ.ย.	๔ ก.ค.-ก.ย.	
๑. ขยายบริการสินเชื่อการเกษตร - เพื่อให้ ธ.ก.ส. สามารถขยาย บริการสินเชื่อการเกษตรระดับ ต่างๆ ในอัตราที่เพิ่มขึ้น - เสริมสร้างศักยภาพการพัฒนา ของภูมิภาคและชนบทเพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิต	๑.๑ จ่ายเงินกู้ โดยมีเป้าหมายการจ่าย เงินกู้ รวมทุกด้าน จำนวน ประมาณ ๑๓๕,๕๐๓ ล้านบาท ๑.๒ ขอสถนับสนุนเงินเพิ่มทุน จำนวน ๕๐๐ ล้านบาท ๑.๓ จัดหาเงินทุนด้วยการระดมเงินฝาก และกู้เงินทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ เพื่อรองรับการขยาย สินเชื่อ จำนวนประมาณ ๓๘,๑๕๑ ล้านบาท	๒๓,๕๗๗ ↓	๔๒,๕๒๖ ↓	๓๖,๕๐๐ ↓	๓๖,๕๐๐ ↓	
๒. แผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิต การเกษตร - ร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ในการดำเนินงานสินเชื่อ ตามแผน เพื่อปรับโครงสร้าง	๒.๑ จ่ายเงินกู้ตามแผนปรับโครงสร้าง ๑ ปี ๒๕๕๐ จำนวนประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท ๒.๒ จัดหาเงินทุน เพื่อรองรับการขยาย สินเชื่อตามข้อ ๒.๑ จำนวน	๕๐ ↓	๕๐ ↓	๑๐๐ ↓	๕๐ ↓	

แผนปฏิบัติการและวัตถุประสงค์	มาตรการดำเนินงานตามแผน	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		ไตรมาส				
		๑ ตค.-ธค.	๒ มค.-มีค.	๓ เมย.-มิย.	๔ กค.-กย.	
การผลิตพืชที่มีปัญหาด้านราคาไปสู่งิจกรรมอื่นที่ได้รับผลตอบแทนสูงกว่า	ประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท (เป้าหมายการจ่ายเงินกู้ และจัดหาเงินทุน รวมอยู่ใน ข้อ ๑.๑ และ ๑.๓)					
๓. ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและการแปรรูปพืชผลเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้พัฒนาอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคง และเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในผลผลิต	๓.๑ ส่งเสริมการประกอบกรรขายย่อย ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร จำนวน ๓ โครงการ ๓.๒ สนับสนุนให้สถาบันเกษตรกร เพิ่มการดำเนินงานธุรกิจรวบรวมผลผลิต การแปรรูป และการบริการ จำนวน ๑๒ ผลิตผล ครอบคลุมพื้นที่สหกรณ์ การเกษตร เพื่อการตลาดถูกค่า ข.ก.ส. (สกต.) จำนวน ๓๑ สกต.	๒			๑	
๔. ส่งเสริมและฟื้นฟูระบบการผลิต การเกษตรที่เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และมีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด	๔.๑ จัดทำโครงการนำร่องสำหรับการให้สินเชื่อเพื่อรักษาระบบชาติ และสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓ โครงการ	b (๑๕สกต.)	๒ (๑๒สกต.)	๓ (๑สกต.)	๓ (๓สกต.)	

แผนปฏิบัติการและวัตถุประสงค์	ระยะเวลาในการดำเนินงาน		หมายเหตุ
	ไตรมาส		
มาตรการดำเนินงานตามแผน	ไตรมาส		

กรมราชทัณฑ์	และสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓						
กระทรวงมหาดไทย	โครงการ						
กระทรวงสาธารณสุข และ							
สิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด							

แผนปฏิบัติการและวัตถุประสงค์	มาตรการดำเนินงานตามแผน	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		ไตรมาส				
		๑ ตค.-ธค.	๒ มค.-มีค.	๓ เมย.-มิย.	๔ กค.-กย.	
๕. สนับสนุนให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรมีความ สามารถในการดำเนินงานด้าน เกษตรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	๕.๑ จัดทำและดำเนินโครงการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาเกษตรกร ผู้กล้า จำนวน ๘ หลักสูตร	๔			๕	(เริ่มดำเนินการในเดือน เม.ย. ๕๑ คาดว่า จะแล้วเสร็จในเดือน มีค. ๕๒ จำนวน ๕ โครงการ)
๕.๒ จัดทำโครงการร่วมกับมูลนิธิ โครงการหลวง เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรชาวเขาประกอบอาชีพ ทางเกษตร โดยเด็กปลูกฝิ่น และรักษาทรัพยากรป่าไม้ ต้นน้ำ ลำธาร จำนวน ๑ โครงการ	๕.๓ จัดทำโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ เพื่อเป็นการส่งเสริม และพัฒนาอาชีพให้เกษตรกร ได้อย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการบริหารทรัพยากรได้อย่าง ช่างยืนและไม่เบียดเบียน				๑	
๕.๑ จัดทำและดำเนินโครงการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาเกษตรกร ผู้กล้า จำนวน ๘ หลักสูตร	๕.๒ จัดทำและดำเนินโครงการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาสถาบันเกษตรกร จำนวน ๕ หลักสูตร			๑	๒	

แผนปฏิบัติการและวัตถุประสงค์	มาตรการดำเนินงานตามแผน	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		ไตรมาส				
		๑ ตค.-ธค.	๒ มค.-มีค.	๓ เมย.-มิย.	๔ กค.-กย.	
บ. สนับสนุนให้เกษตรกรได้รับราคา สินค้าเกษตรที่มีเสถียรภาพและ เป็นธรรม เพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น	บ.๑ ดำเนินโครงการจำหน่ายเปลือก นาปี ปีการผลิต ๒๕๔๐/๔๑ จำนวน ๒.๕ ล้านตัน		๒๕			ระยะเวลาจำหน่าย พย. ๔๐ - พค. ๔๑
	บ.๒ ศึกษาเพื่อจัดทำโครงการจำหน่าย ข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๔๑/๔๒					
ค. ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ การปฏิรูปที่ดินในรูปกองทุนที่ดิน	บ.๓ ส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิต จำนวน ๑๐ ชมรม	๕	๒	๕		ดำเนินการต่อเนื่อง หลังส่งเสริม ฯ
	ค.๑ จ่ายเงินกู้ โดยมีแผนการจ่ายเงินกู้ จำนวนประมาณ ๑๑๑ ล้านบาท	๑๐	๑๐๑	๓๓	๒๗	

นอก
 การเกษตรหรือ
 แบบยั่งยืน แ
 รายได้พอเพีย
 แผนพัฒนาเศ
 ในส่วนที่เกี่ยว
 โครงการเพิ่ม
 ๑)
 รองรับการผลิต
 และแก้ไขปัญหา
 ในรูปแบบของ
 ทั้งนี้ โดยยึด
 ๒)
 ที่มีองค์กรขอ
 ค้นหากะบวน
 เกษตรกรรม
 ขบวนการที่
 ๓)
 ทฤษฎีใหม่
 ในชุมชน เ
 และสิ่งแวดล้อม
 นอก
 ภายใต้คณะก
 ประเมินผลสั
 มีประสิทธิภาพ
 ขณ
 ของแผนซึ่งจ
 ที่มีหน้าที่รับ

นอกจากนี้ รัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ระบุพื้นที่เป้าหมายร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ การเกษตรหรือประมาณ ๒๕ ล้านไร่ ที่จะต้องได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาในระบบเกษตรกรรม แบบยั่งยืน และสร้างโอกาสให้กลุ่มคนยากจนจำนวน ๘ ล้านคน ในการประกอบอาชีพการเกษตรให้มี รายได้พอเพียงและมีทางเลือกที่จะดำรงชีวิตอยู่ในชนบทได้อย่างมั่นคง เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรกรรายย่อย รัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้กำหนด โครงการเพิ่มเติมเพื่อเน้นให้การสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าว รวม ๓ โครงการ คือ

๑) โครงการสนับสนุนระบบเกษตรแบบยั่งยืนและเกษตรกรยากจน ซึ่งโครงการดังกล่าวมุ่งที่จะ รองรับการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน และส่งเสริมกิจกรรมการเกษตรที่สนับสนุนเกื้อกูลสิ่งแวดล้อม และแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สร้างโอกาสและเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพเกษตร ในรูปแบบของธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร และโครงการนำตามแนวทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้ โดยยึดหลักการที่เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้

๒) โครงการนำร่องเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนของเกษตรกรรายย่อย เป็นโครงการนำร่อง ที่มีองค์กรของเกษตรกรดำเนินการเอง โดยมีหน่วยราชการเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินโครงการเพื่อ ค้นหาคะบวนการ รูปแบบ และวิธีการในการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยให้สามารถพึ่งตนเองได้ในระบบ เกษตรกรรมยั่งยืนที่เหมาะสมกับแต่ละชุมชนและภูมิภาค เพื่อเป็นแบบอย่างในการขยายผล โดยมี ขบวนการที่ไม่จำกัดทางเลือกในการทำการเกษตรของเกษตรกร

๓) โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เป็นโครงการส่งเสริมเชิงสาธิตเกษตร ทฤษฎีใหม่ เพื่อให้เกษตรกรและแรงงานคินถิ่นประกอบอาชีพเกษตรแบบพึ่งตนเองและมีการรวมกลุ่ม ในชุมชน เพื่อให้สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความยั่งยืนในสังคม และสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ยังได้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการโดยเฉพาะ ภายใต้อคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามและ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและ มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การดำเนินงานของโครงการบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

ขณะเดียวกัน รัฐบาลโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำรายละเอียด ของแผนซึ่งจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ กิจกรรมหลัก เป้าหมายของการดำเนินงาน สำหรับหน่วยงาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทาง สถาบันการเงิน

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ทั้งนี้ การดำเนินงานทั้งหมดจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่สร้างความมั่นใจให้แก่เกษตรกรรายย่อยได้

คำตอบข้อ ๓

สำหรับมาตรการหนึ่งของรัฐบาลที่จะป้องกันมิให้เกิดปัญหานานาโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ นั้น รัฐบาลได้กำหนดให้มีการปรับทัศนคติ และปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ โดยเน้นการพัฒนากลุ่มบุคลากรของรัฐ ให้มีความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนาองค์กร องค์กรเกษตรกร องค์กรชุมชน และสถาบันเกษตรกร ในขบวนการเรียนรู้ร่วมกันรวมทั้งจัดให้มีการฝึกอบรมในลักษณะเป็นระบบของการเรียนรู้จากพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีตัวแทนจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในทุกระดับได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน ตัดสินใจ และติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาที่มีความสำคัญของรัฐด้วย ทั้งนี้ โดยเน้นให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานร่วมกันในรูปแบบบูรณาการ ซึ่งจะเป็มาตรการหนึ่งในการสนับสนุนให้การดำเนินโครงการบรรลุผลสำเร็จตามแผนและเป้าหมายได้ สำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในชนบท และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนในชนบทที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนหน้า แล้วหนึ่งโครงการ คือ “โครงการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท” โดยโครงการดังกล่าว รัฐบาลได้สนับสนุนให้กระทรวงอุตสาหกรรมได้รับงบประมาณในช่วงระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) จำนวน ๑,๔๓๐ ล้านบาท โครงการนี้จะเป็นโครงการในลักษณะ ๓ ประสาน คือ หน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรม องค์กรพัฒนาเอกชนหรือหน่วยงานอื่นที่ไม่มุ่งหวังกำไร (NGO) และบริษัทเอกชนที่ร่วมโครงการ โดยสามกลุ่มหน่วยงานดังกล่าวจะเข้าไปลงทุนในชนบทร่วมกับหน่วยงานผลิตในชนบท เช่น กลุ่มชาวบ้านอิสระ สหกรณ์ชุมชน และกลุ่มเกษตรกร เป็นต้น เพื่อสร้างงาน รายได้ให้แก่คนในชนบทให้มีฐานะรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งปัจจุบันโครงการนี้ประสบความสำเร็จในระดับสูง

กฎกระทรวง ก

ฉบับกฤษฎีกา